

Handläggare
Erik Sundqvist
Telefon: 08-50843112

Till
Socialnämnden
2024-11-20

Remiss av Motion om blås liv i sommarbarnsverksamheten

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2024/813

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Jonas Naddebo, Centerpartiet i Stockholms stad, föreslår i en motion att blåsa liv i den sommarbarnsverksamhet som fram till 1990-talet var en etablerad insats och som innebar att barn från staden fick tillbringa ett par sommarveckor hos familjer på landet. Föremål för insatsen skulle vara de barn och unga med otillräcklig vuxentillsyn som under sommarlovet spenderar mycket tid ensamma och som därmed löper risk att dras in i kriminella nätverk. I motionen föreslås att verksamheten skulle drivas i samverkan mellan Stockholms stad och ideella organisationer.

Socialförvaltningen svarar att ansatsen att ge barn och unga en stimulerande fritid är av godo men framhåller att vad gäller barn med förhöjd risk att dras in i kriminalitet arbetar förvaltningen tillsammans med stadens stadsdelsförvaltningar med att implementera evidensbaserade insatser. De existerande insatserna kontaktfamilj och sommarkollo tangerar också motionens förslag och förvaltningen bedömer att det därför vore mer effektivt att utveckla dessa att bättre motsvara målgruppens behov.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Bakgrund

I motionen föreslås att blåsa liv i den sommarbarnsverksamhet som tidigare var en etablerad insats men som vid slutet av 1900-talet spelat ut sin roll. Insatsen skulle syfta till att de barn som under sommarlovet bedriver mycket tid ensamma får spendera ett par veckor hos familjer på landet. Detta skulle försvåra för de kriminella nätverken att rekrytera barn och unga eftersom det ofta är just barnen utan tillräcklig vuxenöversyn som tenderar att dras in i den gängkriminella världen. Förhoppningen är också att en liknande

verksamhet skulle visa på hur ett liv utanför Stockholm kan se ut samtidigt som barn i riskzon ges tillgång till trygga och stabila vuxna under sommarmånaderna.

Ärendet

I en motion föreslås att blåsa liv i den sommarbarnsverksamhet som tidigare funnits i Sverige men som hade spelat ut sin roll i början av 1990-talet. Sommarbarnsverksamheten bestod i att barn från storstäder under sommarmånaderna åkte ut till familjer på landsbygden. Syftet med verksamheten var att stadsbarnen inte skulle driva runt själva i staden; att den friska luften på landet skulle ha positiv inverkan på deras hälsa; att det fanns bra mat att tillgå och att barnen genom att hjälpa till med djurhållning och arbete på gården fick kunskap om lantlivets villkor och matens väg från gård till bord.

Mot bakgrund av det tilltagande gängvåldet och de allt yngre barnens involvering i de kriminella miljöerna vill motionären blåsa liv i denna verksamhet. Detta eftersom sommarmånaderna är de månader då barn och unga löper som högst risk att rekryteras av de kriminella gängen. Den ökade risken gäller dock inte alla barn och unga utan framförallt de barn vars familjer inte har tillgång till egna landställen, som inte ägnar sig åt organiserade aktiviteter och de vars föräldrar tvingas arbeta under större delen av sommaren. Istället för att dessa barn driver runt i staden och blir ett lätt byte för kriminella gäng vill motionären att de spenderar några veckor hos frivilliga familjer, par eller ensamstående i deras hem eller sommarstuga.

Modellerat på en finsk förlaga med liknande upplägg vill därför motionären att Stockholms stad tillsammans med ideella organisationer startar upp en sommarbarnsverksamhet till sommaren 2025. Insatsen ska rikta sig till de barn som av olika anledningar spenderar mycket tid ensamma under sommarlovet och som kan gynnas av ett miljöombyte med trygga, närvarade vuxna i en miljö som även kan ge insikter om hur ett liv utanför Stockholm kan te sig. Förhoppningen är att det för många unga också ska öppna dörrar, skapa nya intressen och inspirera till nya vägval och möjligheter i livet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid socialförvaltningen, avdelningen för strategi och utveckling. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 13 november 2024. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 14 november 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialförvaltningen ser positivt på motionens underliggande budskap om att erbjuda barn i riskzon tillgång till meningsfulla

aktiviteter, trygga vuxna och lugna omgivningar under årets sommarmånader. Som motionen framhåller är inte sommarlovet enbart förknippat med glass, bad och lantlig grönska utan är för vissa barn snarare en lång väntan på att skolan och de trygga rutinerna ska starta upp igen. Hänvisade till hemmet och sitt närområde lider vissa barn brist på både stimulerande aktiviteter och närvarande vuxna varför de kriminella gängens erbjudanden om sammanhang, uppmuntran och snabba pengar kan te sig lockande.

Polismyndigheten har också varnat för att de kriminella nätverken intensifierar sin rekrytering under sommarmånaderna och då främst riktar in sig på barn och unga som fördriver tiden utan närvarande vuxna. Det kan vara barn som ensam spelar fotboll på gården, barn som hänger i centrum eller som går och badar på egen hand som gängen tar kontakt med och manipulerar in i den kriminella världen. Som en del i arbetet med att stävja nyrekryteringen är det därför viktigt att samhället förmår ge insatser och uppmärksamma risker under hela året och inte enbart fokusera på de månader barn och unga går i skolan.

Socialförvaltningen ställer sig således bakom motionärens ambition att tillförsäkra samtliga stadens barn trygga och stimulerande omgivningar under sommarlovsmånaderna men ser att andra, redan existerande, verksamheter idag fyller samma behov. Förvaltningen vill också resonera kring den eventuella effekten och förankringen i forskning av en pånyttfödd sommarbarnsverksamhet.

Med tanke på motionens utformning gör förvaltningen tolkningen att sommarbarnsverksamheten är tänkt att vara en biståndsbedömd insats, initierad efter en utredning på socialtjänsten, i syfte att förhindra att barn och unga rekryteras av lokala gäng. Forskning på området är också tämligen entydig beträffande vilka barn som löper störst risk att dras in i kriminalitet och destruktiva miljöer: barn som lever under socialt svåra och utsatta förhållanden, som tidigt uppvisar flera olika riskbeteenden och som socialtjänsten ofta har kännedom om.

Socialtjänsten som i sin verksamhet ska tillhandahålla insatser utifrån bästa tillgängliga kunskap och evidens har i Socialstyrelsens kunskapsstöd ett underlag gällande vilka insatser som är evidensbaserade och som bör ges till barn och unga med normbrytande beteenden. Vad gäller den typ av sommarvistelse utanför hemmet som motionären föreslår finns vad förvaltningen erfar inga studier som stödjer att de skulle ha positiv effekt och minska risken för barn med normbrytande beteende att hamna i kriminella och destruktiva miljöer. Visserligen beviljar socialtjänsten fortfarande vissa insatser utan säker evidens, men att lägga ytterligare en sådan till repertoaren vore etiskt tveksamt då det sedan ett par år tillbaka finns ett relativt säkert kunskapsunderlag.

Det ska också tilläggas att den biståndsbedömda insatsen kontaktfamilj samt den öppna verksamheten sommarkollo båda tangerar förslaget om sommarbarnsverksamhet och det bedöms som mer effektivt att utveckla dessa båda insatser efter målgruppens behov.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Veronica Wolgast Carstorp
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Motion om blås liv i sommarbarnsverksamheten

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Wolgast Carstorp, Socialdirektör	2024-11-06
Lina Blombergsson, Avdelningschef	2024-11-06